

Sygn. akt I ACa 365/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 grudnia 2015 roku

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSA Wiesława Kaźmierska
Sędziowie:	SSA Danuta Jezierska (spr.) SSA Artur Kowalewski
Protokolant:	sekretarz sądowy Piotr Tarnowski

po rozpoznaniu w dniu 10 grudnia 2015 roku na rozprawie w Szczecinie

sprawy z powództwa Związku (...) w W.

przeciwko "(...)" spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

o ochronę praw autorskich

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 27 stycznia 2015 roku, sygn. akt I C 1281/14

uchyla zaskarżony wyrok w punktach pierwszym oraz trzecim i umarza postępowanie co do kwoty 26.661,60 (dwadzieścia sześć tysięcy sześćset sześćdziesiąt jeden złotych i sześćdziesiąt groszy) a w pozostałej części sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Szczecinie pozostawiając temu sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

A. Kowalewski W. Kaźmierska D. Jezierska

Sygn. akt I ACa 365/15

UZASADNIENIE

Powód Związek (...) w W. wniósł o o zasądzenie od pozwanej (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S., na podstawie art. 79 ust. 1 pkt. 2 lit. b w z w. z art. 100 i 101 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r., o prawie autorskim i prawach pokrewnych, tytułem bezumownego korzystania z praw do artystycznych wykonań, kwoty 39.992,40 zł stanowiącej trzykrotność wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne za udzielenie przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu w okresie od 1 września 2011 r., do 31 lipca 2014 r., z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz z kosztami procesu według norm przepisanych.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 13 października 2014 r., w sprawie sygn. akt I Nc 366/14, Sąd Okręgowy w Szczecinie orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

Pozwana w sprzeciwie wniosła o oddalenie powództwa w całości, podnosząc zarzut niewykazania przez powoda spełnienia przesłanek warunkujących odpowiedzialność odszkodowawczą pozwanej na podstawie przywołanych przepisów, tj. brak naruszenia autorskich praw majątkowych powoda, brak szkody i związku przyczynowego oraz brak obowiązku podpisania przez pozwaną umowy o publiczne odtwarzanie utworów muzycznych i słowno - muzycznych ze względu na fakt, iż pozwana nie dokonuje i dokonywała publicznie odtworzeń utworów muzycznych i słowno - muzycznych artystów - wykonawców, których reprezentuje powód, a z ostrożności procesowej, pozwana podniosła zarzut błędnie wyliczonej kwoty wynagrodzenia dochodzonego przez powoda oraz niewykazania przez powoda winy pozwanej, co oznacza bezpodstawność żądania wynagrodzenia w potrójnej wysokości.

Wyrokiem z dnia 27 stycznia 2015 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie zasądził od pozwanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. na rzecz powoda Związku (...) w W. kwotę 39.992,40 zł z ustawowymi odsetkami do dnia 21 października 2014 r. do dnia zapłaty, oddalając powództwo w pozostałej części oraz orzekł o kosztach procesu.

W uzasadnieniu Sąd wskazał, że Stowarzyszenie Związek (...) jest organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskimi. Minister Kultury i Sztuki decyzją z dnia 14 lutego 1995 r., udzielił powodowi zezwolenia na podjęcie działalności organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi. Zgodnie z § 8 statutu, celem (...) jest zbiorowe zarządzanie i ochrona powierzonych (...) praw pokrewnych oraz wykonywanie uprawnień wynikających z ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, popularyzowanie działań artystów wykonawców oraz ułatwianie rozwoju tych działań oraz udzielanie pomocy materialnej osobom fizycznym, będącym członkami zwyczajnymi lub członkami-kandydatami, w miarę potrzeb i możliwości.

Pozwana prowadzi hotel, którego pokoje wyposażone są w instalację do odbioru programów telewizyjnych i odbiorniki RTV. Odbiorniki telewizyjne, znajdujące się w pokojach hotelowych, są w nich na stałe zamontowane. Każdy gość hotelowy, nawet jeśli nie zamierza korzystać z odbiornika, otrzymuje pokój, w którym znajduje się odbiornik TV stanowiący stałe wyposażenie pokoju. Pozwana jest właścicielem 20 odbiorników telewizyjnych, znajdujących się w hotelu prowadzonym przez nią. W dniu 4 listopada 2012 r., zawarła umowę użyczenia tych odbiorników telewizyjnych, ze Stowarzyszeniem (...) w G., które przyjęło te odbiorniki do „bezpłatnego używania w ramach realizowania celów dla których działa”. Biorący do używania zobowiązał się w umowie do nieodpłatnego użyczenia telewizorów gościom hotelu prowadzonego przez pozwaną, do ich własnego osobistego użytku, na czas pobytu w obiekcie. Umowa została zawarta na czas nieoznaczony.

W styczniu 2013 r., powód przedstawił pozwanej ofertę umowy generalnej na korzystanie z artystycznych wykonań, w której zaproponował preferencyjną stawkę 9 zł miesięcznie za jeden pokój, a więc 180 zł miesięcznie za wszystkie pokoje. Należność za okres poprzedni powód ustalił w tej ofercie na kwotę 1.440 zł do zapłaty jednorazowo, w terminie do 28 lutego 2013 r. Pozwana nie przyjęła warunków umowy, nie podpisała jej i nie odesłała powodowi.

Odbiorniki telewizyjne w hotelu prowadzonym przez pozwaną są nieodpłatnie oddawane w użytkowanie gościom hotelowym na czas ich pobytu w hotelu. Gość wypożycza odbiornik do własnego, osobistego użytku, co potwierdza własnym podpisem na karcie meldunkowej. Transakcja ta dokonywana jest przez pracowników hotelu, przy czynności meldunkowej. Te same zasady dotyczą pracowników, którzy mogą odtwarzać programy telewizyjne i radiowe wyłącznie pod nieobecność gości hotelowych. Odtwarzana muzyka pochodzi z płyt zakupionych w Stowarzyszeniu (...).

W dniu 2 lipca 2001 r., Związek Stowarzyszeń (...) ustalił tabelę stawek. W tabeli II określono stawki wynagrodzeń minimalnych za korzystanie z artystycznych wykonań utworów muzycznych i słowno – muzycznych na polu odtworzeń publicznych, przy pomocy egzemplarzy wprowadzonych do obrotu. W hotelach, pensjonatach ośrodkach wypoczynkowych, w przypadku odtwarzania w pokojach, stawka netto wyniosła 5 zł za audio i 10 zł za video za jeden pokój miesięcznie, lub 0,1 % od wpływów. Komisja Prawa Autorskiego, orzeczeniem z dnia 18 lipca 2001 r.,

po rozpoznaniu wniosku Związku Stowarzyszeń (...) z dnia 5 lutego 2001 r., o zatwierdzenie „Tabel stawek Związku Stowarzyszeń (...)” postanowiła zatwierdzić tabele: I, II oraz VI.

W hotelach, pensjonatach i ośrodkach wypoczynkowych, w przypadku odtwarzania w pokojach, za rok 2013, stawka netto wynagrodzenia minimalnego za korzystanie z artystycznych wykonań utworów muzycznych i słowno – muzycznych na polu odtworzeń publicznych przy pomocy egzemplarzy wprowadzonych do obrotu wynosi 8,40 zł za audio i 18,40 zł za video za pokój miesięcznie lub 0,1 % od wpływów. W roku 2012, stawka netto tego wynagrodzenia minimalnego wynosiła 8,20 zł za audio i 18 zł za video za pokój miesięcznie lub 0,1 % od wpływów. W roku 2011, stawka netto wynagrodzenia minimalnego wynosiła 7,90 zł za audio i 17,30 zł za video za pokój miesięcznie lub 0,1 % od wpływów. Stawka procentowa stosowana jest tam, gdzie nie ustalono stawki zryczałtowanej lub na żądanie użytkownika. Jej podstawę stanowią wpływy brutto z działalności, z którą związane jest odtwarzanie artystycznych wykonań.

Sąd Okręgowy mając na uwadze takie ustalenia uznał powództwo za uzasadnione.

Wskazał, że stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów w postaci dokumentów przedstawionych przez strony, tj. statutu, pisma z dnia 19 października 2012 r., orzeczenia Komisji Prawa Autorskiego z dnia 18 lipca 2001 r., tabel stawek. Sąd wziął też pod uwagę umowę z dnia 4 listopada 2012 r., przedstawioną przez stronę pozwaną. Wszystkim dokumentom Sąd dał wiarę wskazując, że nie były przez żadną ze stron kwestionowane.

Zdaniem Sądu stan faktyczny w sprawie był w zasadzie między stronami bezsporny, zaś spór sprowadzał się do jego odmiennej oceny prawnej, zaprezentowanej przez każdą ze stron. Podkreślił, że legitymacja powoda do wystąpienia z pozwem wynika z art. 104 i 105 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz statut pozwanej. Ponadto pozwana nie zaprzeczyła uprawnieniu powoda do wystąpienia z niniejszym pozwem.

Wskazując i dokonując analizy art. 79 ust 1 pkt 3 lit. b oraz art. 100 w zw. z art. 23- 25 wskazanej wyżej ustawy Sąd podkreślił, że powód mógł wybrać sposób realizacji swojego roszczenia wobec pozwanej, z treści przepisu nie wynika bowiem obowiązek dochodzenia w przypadku w nim wskazanym, odszkodowania na zasadach ogólnych. Decydując się na dochodzenie trzykrotności wynagrodzenia, powód powinien wykazać, że pozwana mogła odbierać i rozpowszechniać za pomocą anteny, czy sieci kablowej utwory nadawane w radiu lub telewizji drogą satelitarną albo naziemną, w miejscu ogólnodostępnym i że pozwana z tego tytułu osiągała korzyść majątkową. Powód winien też wykazać na czym polegało zawinienie powódki.

W ocenie Sądu powód wykazał, że pozwana posiadając instalację do odbioru programów telewizyjnych, przy wyposażeniu każdego pokoju hotelowego w odbiornik telewizyjny mogła odbierać i rozpowszechniać pomiędzy gośćmi hotelu utwory nadawane w telewizji, w tym utwory muzyczne i słowno - muzyczne artystów - wykonawców, których reprezentuje powód. Taki sposób odtwarzania i rozpowszechniania utworów, a więc poprzez instalację do odbioru programów telewizyjnych w pokojach hotelowych, należy uznać za publiczny. Nie budzi również wątpliwości, że pozwana osiągała z tego tytułu wymierną korzyść ekonomiczną. Możliwość odbioru programów telewizyjnych podnosi standard obiektu, a zatem cenę za pobyt w nim i w konsekwencji zwiększa zysk prowadzącego hotel. Przytoczył też w tym zakresie poglądy doktryny i orzecznictwa. Podkreślił, że z ustawy o usługach turystycznych wynika, jakie wymagania powinny spełniać poszczególne obiekty, w celu zaszeregowania ich do konkretnej kategorii. Szczegółowe wymagania, jakie powinien spełniać konkretny obiekt zostały wymienione w załączniku Nr 1 do rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 19 sierpnia 2004 r., w sprawie obiektów hotelarskich i innych obiektów, w których są świadczone usługi hotelarskie. Z treści tabeli stanowiącej załącznik, wynika że każdy hotel i motel, bez względu na kategorię, musi być wyposażony w instalację umożliwiającą odbiór programów radiowych i telewizyjnych. Brak instalacji powoduje utratę możliwości zakwalifikowania obiektu, jako hotelu, czy motelu. W obiektach jedno i dwu gwiazdkowych, instalacja musi umożliwiać odbiór programów telewizyjnych, co najmniej w miejscu ogólnodostępnym. Przy pozostałych kategoriach, a więc trzy i więcej gwiazdkowych, każda jednostka mieszkalna musi być wyposażona w możliwość odbioru programu telewizyjnego. Pozwana jako hotel trzygwiazdkowy musiała zatem zapewnić możliwość odbioru programu telewizyjnego w każdej jednostce mieszkalnej. Brak instalacji

do odbioru w jednostkach mieszkalnych spowoduje utratę przez hotel jednej gwiazdki. Zapewnienie instalacji umożliwiającej odbiór programów telewizyjnych w jednostce mieszkalnej polega między innymi na tym, że w każdej jednostce musi znajdować się odbiornik telewizyjny i to właściciel hotelu jest obowiązany go zapewnić, jako część instalacji umożliwiającej odbiór. Zakwalifikowanie hotelu do konkretnej kategorii wiąże się z ceną pokoju. Skoro hotel zaszerogowano do kategorii obiektów trzygwiazdkowych, za jego wynajem można uzyskać wyższą stawkę, niż za pokój w obiekcie niższej kategorii.

Z tych względów Sąd uznał zarzuty pozwanej o braku publicznego odtwarzania utworów za nieuzasadnione.

Za nieuzasadniony uznał także zarzut braku wpływu instalacji do odbioru programów telewizyjnych na korzyści majątkowe pozwanej, związane z prowadzeniem hotelu. Pozwana twierdziła, że posiadanie takiej instalacji i możliwość odbioru programów nie powoduje, że osiąga dodatkowe korzyści materialne i okoliczności te winna wykazać powódka. Zdaniem Sądu to jednak pozwana powinna wykazać, że rozpowszechnianie przez nią utworów na terenie hotelu nie przynosi wymiernych korzyści ekonomicznych i powołał się w tym zakresie na poglądy orzecznictwa. W sytuacji, gdy pozwana nie wykazała, że instalacja do odbioru programów telewizyjnych nie przynosi wymiernych korzyści, zdaniem Sądu należało przyjąć, że pozwana takie korzyści odnosi.

Odnosząc się do zarzutu braku zawinienia, Sąd dokonał analizy pojęcia winy i bezprawności i doszedł do przekonania, że zawinienie pozwanej polegało na podjęciu świadomych działań zmierzających do uniknięcia realizacji jej obowiązku wobec pozwanej, wynikającego z ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Pozwana była świadoma ciężącej na niej odpowiedzialności wobec pozwanego, skoro zawarła umowę użyczenia ze Stowarzyszeniem (...) na podstawie, której oddała w używanie Stowarzyszeniu znajdujące się w hotelu (...) odbiorniki RTV. Nie zaprzeczyła, że w 2012 r., w chwili oddania odbiorników w bezpłatne używanie, była ich właścicielem. Podkreślił, że pozwana godziła się na korzystanie z odbiorników przez swoich gości, a zatem do pokoi hotelowych dostarczała sygnał umożliwiający odbieranie konkretnej emisji. Trudno dopatrzeć się jakiegokolwiek celu umowy zawartej pomiędzy pozwaną, a Niezależną Fonografią Polską, skoro żadna ze stron nie odnosiła żadnych korzyści z niej wynikającej, poza próbą obejścia przepisów o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

Pozwana nie wykazała by stowarzyszenie, z którym zawarła umowę, posiadało jakąkolwiek licencję, umożliwiającą pozwanej publiczne odtwarzanie utworów. Niewyjaśnione pozostało jakie konkretnie odbiorniki zostały przez pozwaną przekazane. Zatem, zdaniem Sądu, umowa została zawarta w celu uniknięcia przez pozwaną obowiązku ponoszenia opłat, zgodnie z ustawą o prawie autorskim i prawach pokrewnych, podmiotowi uprawnionemu.

Za nieistotną Sąd uznał kwestię stosunku prawnego, na podstawie którego goście hotelowi mogli korzystać z odbiorników telewizyjnych, skoro w pokojach hotelowych, należących do pozwanej była możliwość odtwarzania za pomocą tych odbiorników emitowanych programów. Powód zaś nie miał obowiązku wykazania powstania szkody, ani związku przyczynowego pomiędzy szkodą i działaniem pozwanej, które szkodę spowodowało, gdyż dokonał wyboru roszczenia i domagał się zasądzenia trzykrotności wynagrodzenia za okres od 1 września 2011 r., do 31 lipca 2014 r.

Sąd nadto wskazał, że pominął dowód z przesłuchania w charakterze świadka T. B., na okoliczność sposobu korzystania z odbiorników w hotelu prowadzonym przez pozwaną oraz kto i jakie korzyści z tego uzyskuje, gdyż biorąc pod uwagę zawartą umowę, nie zmierzał on do ustalenia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Pozostałe okoliczności, a mianowicie, kto i jakie korzyści z takiego użytkowania uzyskuje nie mogły mieć dla sprawy znaczenia, skoro pozwana nie przedstawiła żadnego na ten temat twierdzenia, i przytoczył art. 227 k.p.c. i art. 232 k.p.c. Podkreślił, że skoro pozwana nie wskazała nawet kto i jakie korzyści uzyskuje z umowy z dnia 4 listopada 2012 r., a powód nie mógł odnieść się do tych twierdzeń, postępowanie dowodowe w tym zakresie, było niecelowe. Ponadto okoliczność kto i w jakiej ewentualnie wysokości odnosi korzyść z umowy z 4 listopada 2012 r., nie miała dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy żadnego znaczenia, tym bardziej że z treści przedstawionej umowy nie wynikała żadna korzyść dla żadnej ze stron umowy.

Sąd nie podzielił też zarzutu pozwanej co do nieprawidłowego wyliczenia należności,. Wskazał, że w Umowie Generalnej przedstawionej pozwanej w styczniu 2013 r., powód zaproponował inne, preferencyjne stawki, niemniej

jednak obowiązywały one tylko w przypadku przystąpienia przez pozwaną do tej umowy. W innym wypadku, powód mógł dochodzić należnego roszczenia według obowiązujących stawek. Pozwana nie zakwestionowała obowiązywania tabel przedstawionych przez powoda, w okresach przez niego wskazanych, jak i faktu ich zatwierdzenia. Nie zakwestionowała też liczby pokoi dla których należność została wyliczona.

Sąd uznał wyliczenia powoda za prawidłowe w całości i zasądził dochodzoną pozwem kwotę 39.992,40 zł, jako trzykrotność wynikającej z wyliczeń według stawek kwoty 13.330,80 zł za okres od 1 września 2011 r., do końca lipca 2014 r.

Za częściowo nieuzasadnione Sąd uznał powództwo co do odsetek przyjmując, że należą się one od dnia doręczenia nakazu zapłaty.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c.

Z takim rozstrzygnięciem nie zgodziła się pozwana.

Zaskarżyła wyrok w części, co do punktu I i III zarzucając:

1. naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na rozstrzygnięcie, tj.

a) art. 258 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c. w zw. z art. 217 § 3 k.p.c. w zw. z art. 162 k.p.c. poprzez oddalenie wniosku o przesłuchanie w charakterze świadka T. B., podczas gdy przeprowadzenie tego dowodu miało znaczenie dla rozstrzygnięcia istotnych okoliczności faktycznych sprawy, które nie zostały rozstrzygnięte poprzez przeprowadzenie dowodów z dokumentów, w szczególności dla ustalenia istnienia przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanej, a także istnienia przesłanek wyłączających tę odpowiedzialność,

b) art. 299 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c. w zw. z art. 217 § 3 k.p.c. w zw. z art. 162 k.p.c. wyrażające się w pominięciu wniosku o przesłuchanie strony pozwanej reprezentowanej przez J. T., podczas gdy przeprowadzenie tego dowodu miało znaczenie dla rozstrzygnięcia istotnych okoliczności faktycznych sprawy, które nie zostały rozstrzygnięte poprzez przeprowadzenie dowodów z dokumentów, w szczególności dla ustalenia istnienia przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanej, a także istnienia przesłanek wyłączających tę odpowiedzialność;

2. sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego wskutek naruszenia przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na rozstrzygnięcie, a mianowicie:

a) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez rażąco dowolne ustalenie, iż pozwana osiągała korzyści majątkowe z racji tego, iż w pokojach hotelowych znajdują się odbiorniki RTV pomimo braku jakichkolwiek dowodów potwierdzających tę okoliczność, a wręcz mimo zgłoszenia dowodów przeciwnych, których ostatecznie z nieuzasadnionych przyczyn Sąd nie przeprowadził,

b) art. 245 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. poprzez rażąco dowolną ocenę dowodu z dokumentu w postaci umowy użyczenia nr (...) z dnia 4.11.2012 r. zawartej pomiędzy pozwaną a (...) wyrażająca się w uznaniu, iż umowa ta została sporządzona li tylko na potrzeby obejścia przepisów ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, podczas gdy prawdziwość i treść owej umowy nie była kwestionowana przez żadną ze stron postępowania, co oznacza, iż Sąd I instancji winien uznać za wykazane okoliczności, które umowa ta miała potwierdzić, tj. fakt oddania w użyczenie odbiorników RTV (...), a tym samym braku posiadania owych odbiorników i dokonywania wobec tego publicznych odtworzeń utworów muzycznych i słowno - muzycznych przez pozwaną;

3. naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 79 ust. 1 pkt 3 lit.

b ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych w zw. z art. 6 k.c. poprzez niewłaściwe zastosowanie, podczas gdy powód nie wykazał,

mimo spoczywającego na nim ciężaru dowodowego, spełnienia przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej - naruszenia autorskich praw majątkowych powoda, tj. dokonywania przez pozwaną publicznych odtworzeń utworów muzycznych i słowno - muzycznych i osiągnięcia z tego tytułu korzyści majątkowych, co oznacza, że nie wykazał tym samym powstania szkody, a nadto związku przyczynowego, jak też zawinienia po stronie pozwanej;

nadto, z ostrożności procesowej

4. nierozpoznanie istoty sprawy wyrażające się w pominięciu merytorycznych zarzutów podnoszonych przez pozwaną, w szczególności dotyczących braku obowiązku odpisania umowy o publiczne odtwarzanie utworów muzycznych i słowno - muzycznych ze względu na fakt, iż pozwana nie dokonywała i nie dokonuje publicznych odtworzeń utworów muzycznych i słowno - muzycznych artystów - wykonawców, których reprezentuje powód, jak też ze względu na nieosiągnięcie przez nią korzyści majątkowych z racji tego, iż w pokojach hotelowych znajdują się odbiorniki RTV, na co bezpośredni wpływ miało bezpodstawne oddalenie wniosków o przesłuchanie w charakterze świadka T. B., jak też J. T. w charakterze strony;

5. naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych poprzez jego niewłaściwe zastosowanie wyrażające się w uznaniu, iż powodowi przysługiwało wynagrodzenie według stawek wskazanych w tabelach wynagrodzeń, podczas gdy w omawianym przepisie jest mowa o „stosownym wynagrodzeniu”, a za takie bez wątpienia nie sposób uznać wynagrodzenia wskazanego w tabelach wynagrodzeń zwłaszcza, iż powód w umowie generalnej o publiczne odtwarzanie utworów muzycznych, której zawarcie oferował pozwanej, zaległe wynagrodzenie wycenił na kwotę 1.440 zł, a stawkę za posiadanie odbiornika RTV w pokoju na 9 zł.

Z tego względu pozwana wniosła o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów z przesłuchania w charakterze świadka T. B. oraz w charakterze strony J. T..

Wniosła też o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa co do punktu I - po przeprowadzeniu uzupełniającego postępowania dowodowego oraz zasądzenie kosztów procesu za obie instancje, ewentualnie, z ostrożności procesowej o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, ewentualnie o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa ponad kwotę 6.300 zł.

W uzasadnieniu rozwinęła stawiane zarzuty.

W dalszym piśmie procesowym dodatkowo zarzuciła, iż wyrokiem z dnia 23 czerwca 2015 r. (SK 32/14) Trybunał Konstytucyjny uznał, że art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych w zakresie, w jakim uprawniony którego autorskie prawa majątkowe zostały naruszone może żądać od osoby, która naruszyła te prawa, naprawienia wyrządzonej szkody poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej – w przypadku gdy naruszenie jest zawinione – trzykrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu, jest niezgodny z art. 64 ust. 1 i 2 w zw. z art. 31 ust. 3 w zw. z art. 2 Konstytucji RP, co skutkuje, że przepis ten nie może być stosowany i brak podstaw do uwzględnienia żądania w kwocie w jakiej dochodzi jej powód.

Powódka wniosła o oddalenie apelacji pozwanej uznając wyrok za słuszny. W dalszym piśmie procesowym, z uwagi na wyrok Trybunału Konstytucyjnego, ograniczyła żądanie do kwoty 13.331 zł (do opłaty licencyjnej), cofając pozew i zrzekając się roszczenia w pozostałej części.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

W pierwszej kolejności wskazać należy, że wobec cofnięcia pozwu i zrzeczenia się roszczenia przez stronę powodową, na etapie postępowania przez Sąd Apelacyjny, co do kwoty 26.661,60 zł, Sąd odwoławczy zgodnie z art. 386 § 3 k.p.c. uchylił w tym zakresie zaskarżony wyrok i postępowanie umorzył, nie dopatrując się przesłanek negatywnych, które cofnięcie pozwu w tym zakresie czyniłyby niedopuszczalnym (art. 355 § 1 k.p.c. w zw. z art. 203 § 1 i 4 k.p.c.).

W pozostałym zakresie zarzuty apelującej okazały się zasadne w takim zakresie, iż wymagały wydania przez Sąd Apelacyjny orzeczenia kasatoryjnego.

W pierwszej kolejności podnieść należy, na co zwróciła również uwagę skarżąca, iż wyrokiem z dnia 23 czerwca 2015 r. (SK 32/14) Trybunał Konstytucyjny uznał, że art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych w zakresie, w jakim uprawniony którego autorskie prawa majątkowe zostały naruszone może żądać od osoby, która naruszyła te prawa, naprawienia wyrządzonej szkody poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej – w przypadku gdy naruszenie jest zawinione – trzykrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu, jest niezgodny z art. 64 ust. 1 i 2 w zw. z art. 31 ust. 3 w zw. z art. 2 Konstytucji RP. Oznacza to, że przepis ten, jako sprzeczny z Konstytucją, nie może być stosowany ani do stanów faktycznych, które dokonały się po ogłoszeniu wyroku Trybunału konstytucyjnego, ani do takich stanów, które powstały jeszcze przed wydaniem tego orzeczenia, a ocenianych przez Sąd po tym wyroku (por. np. wyroki SN z 23.01.2007, III PK 96/06, czy z 20.05.2009, I CSK 379/08). Przyjąć przy tym należy, że pogląd taki prezentuje również strona powodowa, skoro na etapie postępowania apelacyjnego, z uwagi na zapadły wyrok Trybunału Konstytucyjnego, ograniczyła swoje żądanie i w miejsce kwoty 39.993 zł stanowiącej równowartość trzykrotności wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu za okres od 1 września 2011 r. do 31 lipca 2014 r., domaga się obecnie jedynie kwoty 13.331 zł, która odpowiadać ma opłacie licencyjnej, jaką pozwana byłaby zobowiązana uiścić, gdyby zawarła stosowną umowę licencyjną z powodem. Twierdziła przy tym, że w tej kwocie wyraża się wysokość poniesionej przez nią szkody, jest to bowiem kwota wynagrodzenia, którą powód uzyskałby, gdyby zawarto umowę licencyjną z zastosowaniem stawek z zatwierdzonych stawek wynagrodzeń.

Już więc z tego względu wyrok Sądu Okręgowego, co do kwoty 13.330,80 zł musiał ulec uchyleniu z przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania. Roszczenie powódki, z uwzględnieniem okoliczności wskazanych powyżej, nie było przedmiotem badania i oceny Sądu I instancji, strona pozwana konsekwentnie zaś prezentowała stanowisko, iż należna stawka licencyjna na rzecz powódki nie powinna przekraczać kwoty 6.300 zł.

Niezależnie od powyższego wskazać należy, iż Sąd I instancji nie przeprowadził w istocie w sprawie żadnego postępowania dowodowego. Pomiął bowiem wszystkie wnioski dowodowe zgłoszone przez stronę pozwaną, nie można też uznać, by dowody, w oparciu o które poczynił ustalenia co do stanu faktycznego w sprawie, zostały przeprowadzone zgodnie z przepisami kodeksu postępowania cywilnego. Przypomnieć należy, iż z art. 236 k.p.c. w postanowieniu o przeprowadzeniu dowodu sąd zobowiązany jest oznaczyć fakty podlegające stwierdzeniu, środek dowodowy i – stosownie do okoliczności – sędziego lub sąd który ma dowód przeprowadzić (...). Tymczasem postanowieniem wydanym na rozprawie w dniu 13 stycznia 2015 r. Sąd najpierw oddalił wniosek o przesłuchanie świadka T. B., na co pełnomocnik pozwanej złożył zastrzeżenie trybie art. 162 k.p.c., wskazując na naruszenie art. 232 k.p.c. oraz art. 6 k.c., twierdząc że oddalenie tego wniosku pozbawia stronę możliwości wykazywania okoliczności związanych z istnieniem, bądź nieistnieniem przesłanek odszkodowawczych. Następnie Sąd uprzedził o zamiarze zamknięcia rozprawy i pełnomocnik pozwanej ponownie złożył zastrzeżenia w trybie art. 162 k.p.c. zarzucając naruszenie art. 299 k.p.c. poprzez nie uwzględnienie wniosku o przesłuchanie w charakterze strony J. T., jako prezesa pozwanej spółki, co skutkowało jak w przypadku oddalenia wniosku o przesłuchanie świadka pozbawieniem

strony możliwości wykazywania okoliczności związanych z brakiem podstaw do odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanej. Następnie Sąd zaliczył w poczet materiału dowodowego: statut, przywołując kartę 14 i kartę 22, gdy tymczasem na karcie 14 znajduje się strona nr 3 wypisu z KRS strony powodowej, a na karcie 22 – jedynie fragment statutu powódki, nadto w poczet tego materiału zaliczył pismo z k. 29, tabelę – przywołując kartę 30 oraz 32 oraz orzeczenie komisji prawa autorskiego wraz z tabelą stawek złożone na rozprawie. Nie oznaczył przy tym faktów podlegających stwierdzeniu tymi dowodami. Jednocześnie w uzasadnieniu wskazał, iż stan faktyczny ustalił również w oparciu o statut z karty 16 – 22, umowę z karty 50 i formularz umowy generalnej z karty 51, gdy dowodów tych nawet nie zaliczył, jak uczynił w stosunku do pozostałych dowodów, w poczet materiału dowodowego, nie mówiąc o dopuszczeniu ich w zgodzie z art. 236 k.p.c. Następnie czyniąc rozważania, zarzucił stronie pozwanej, iż nie wykazała, że możliwość oglądania programów telewizyjnych przez gości hotelowych w pokojach nie wpływa w żaden sposób na ekonomiczne korzyści prowadzącego hotel, że nie zostało wyjaśnione, jakie konkretnie odbiorniki zostały przez pozwaną przekazane w bezpłatne używanie, przyjmując, że dowód z zeznań świadka T. B. oraz przesłuchanie w charakterze strony J. T. nie zmierzały do ustalenia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Roszczenie strony powodowej uznał zaś za uzasadnione co do należności głównej w całości.

Mając powyższe na uwadze, w pełni zgodzić się należy z zarzutami strony pozwanej, iż taki tryb procedowania przez Sąd I instancji naruszył przepisy art. 227 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c. i art. 217 § 3 k.p.c. w zw. z art. 162 k.p.c. oraz 258 k.p.c. i 299 k.p.c. za słuszny też należy uznać zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 245 k.p.c., gdyż Sąd dokonał oceny dowodów, których nie przeprowadził, bądź poprzez oddalenie wniosków dowodowych, bądź poprzez ich pominięcie w tezie dowodowej, a następnie przywołaniu ich przy ustalaniu stanu faktycznego sprawy i dokonaniu ich oceny w trakcie rozważań.

Niewątpliwie też doszło do naruszenia prawa materialnego, gdyż skutek orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, które zostało przywołane na wstępie niniejszego uzasadnienia, podstawą żądań powoda nie może być art. 79 ust. 1 3 lit b ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, Sąd nie rozpatrywał natomiast roszczenia powoda z uwzględnieniem innych przepisów.

Te wszystkie okoliczności czynią zasadnym wniosek strony pozwanej, iż nie można przyjąć, by Sąd I instancji przeprowadził w sprawie skutecznie postępowanie dowodowe z poszanowaniem przepisów kodeksu postępowania cywilnego, nie rozpoznał też istoty sporu, skoro podstawę rozstrzygnięcia stanowiły przepisy, które Trybunał Konstytucyjny uznał za niezgodne z Konstytucją.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd powinien mieć na względzie zmianę żądania, z jakim występuje obecnie strona powodowa i mając na uwadze obowiązujące w tym zakresie przepisy, przeprowadzić postępowanie dowodowe zgodnie z postulowanym przez strony zakresem uwzględniając, iż przedmiotem dowodu są fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie, a dowody powinny być przeprowadzone w zgodzie z art. 236 k.p.c. Dopiero tak przeprowadzone postępowanie dowodowe poddać ocenie zgodnie z wymogami art. 233 § 1 k.p.c., pamiętając o treści art. 328 § 2 k.p.c.

Z tych wszystkich względów, zgodnie z art. 386 § 4 k.p.c. Sąd Apelacyjny w pozostałej części - ponad kwotę 26.661,60 zł, zaskarżony wyrok uchylił i sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania, pozostawiając mu w oparciu o art. 108 § 2 k.p.c., rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Artur Kowalewski Wiesława Kaźmierska Danuta Jezierska